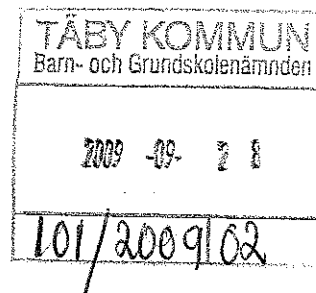

○ BEN M. Agaten
○ L. Morin

Enligt sändlista

Remiss av förslag till miljöplan för Täby kommun

Stadsbyggnadsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en miljöplan för Täby kommun i samverkan med södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd (SRMH). Direktivet har varit att dokumentet ska vara kortfattat och innehålla en beskrivning av miljön i Täby samt lokala miljömål för kommunen.

Stadsbyggnadsnämnden har 2009-08-25 beslutat att skicka det bifogade förslaget på remiss. Efter remisshantering kommer dokumentet att bearbetas layout- och bildmässigt.

Vi ser fram emot era synpunkter på det remitterade förslaget. Era synpunkter vill vi ha **senast den 15 november 2009**.

Från Täbys nämnder och styrelser ser vi gärna att ni lämnar synpunkter på hur förslagets miljömål kan fungera som vägledning för att ta fram mål och åtgärder för miljöarbetet inom era respektive verksamheter.

Eventuella frågor på remissförslaget kan ni ställa till Sören Edfjäll, tfn 08-55 55 95 74, e-post soren.edfjall@taby.se

STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Erik Andersson
ordförande

www.taby.se

Postadress
Täby kommun
183 80 TÄBY
E-post
soren.edfjall@taby.se

Besöksadress
Stationsvägen 13
Roslags-Näsby

Växel 08-768 90 00
Fax 08-768 92 01
Direktval 08-55 55 95 74

Postgiro 101000-8
Bankgiro 625-6606
Org.nr 212000-0118

Sändlista remiss miljöplan

Danderyds kommun
Vallentuna kommun
Österåkers kommun
Vaxholms kommun
Norrtälje kommun
Sollentuna kommun
Upplands Väsby kommun

Länsstyrelsen

Barn- o grundskolenämnden
Kultur- o fritidsnämnden
Socialnämnden
Gymnasie- o vuxenutbildningsnämnden
SRMH
TFAB

SNF Täby

2009-08-25

Miljöplan

UTKAST

TÄBY KOMMUN

Hållbar tillväxt

Vi i Stockholmsregionen har ett världsrykte för vår miljömedvetenhet och den goda livsmiljön vi skapat. För att regionen och Täby kommun ska behålla sin attraktionskraft måste vi fortsätta att värna vår goda miljö – och i Täby är vi övertygade om att detta är möjligt trots tuffa tillväxtmål. Den ökning av invånarantalet och den näringslivstillväxt som kommer att krävas för att säkra en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling behöver inte äventyra kommande generationers möjligheter till ett gott liv. Det finns ingen inneboende konflikt mellan modernt miljötankande och tillväxt – men *hållbar tillväxt* förutsätter ett långsiktigt helhetstänkande och en bred samverkan mellan näringsliv, invånare, myndigheter och övriga organisationer.

Kommunen har en viktig roll i utvecklingen mot ett hållbart samhälle eftersom kommunen ansvarar för många områden som har stor betydelse för miljön. Kommunen är planerare, fastighetsägare, väghållare, markägare, informatör och myndighet. Dessutom har kommunen ansvar för utbildning, barnomsorg, äldreomsorg och en stor del av kultur- och fritidsaktiviteterna i kommunen. Kommunen är en stor upphandlare av varor och tjänster.

Täby kommun ska med stöd av detta miljöprogram bli en förebild i miljöarbetet och genom planering och beslut skapa goda förutsättningar för en ekologiskt hållbar tillväxt.

Miljön i Täby idag

Vatten

Täby har ett antal sjöar som är mycket värdefulla för rekreation, bad, fiske etc. Med sitt rika fisk- och fågelliv spelar de även en stor roll för den biologiska mångfalden. Täby, Sollentuna, Upplands Väsby, Vallentuna och Sigtuna kommuner driver sedan 1999 ett samarbete inom vattenvården, Oxunda vattensamverkan. Syftet med samverkan är att bidra till att Mälarens vatten även i framtiden kan användas som dricksvatten för stora delar av regionen, samt att bevara en mångfald av växt- och djurarter och deras livsmiljöer i sjöarna och vattendragen. Samarbetet ska också leda till ökad tillgänglighet till sjöar och vattendrag för det rörliga friluftslivet. Arbetet utgår från att med ett gemensamt synsätt och gemensamma mål prioritera och föreslå kostnadseffektiva åtgärder för att minska föroreningarna och förbättra vattenkvaliteten inom Oxundaåns avrinningsområde. Arbetet inom Oxunda vattensamverkan ligger helt i linje med vattendirektivets arbetssätt och har lyfts fram som ett föredöme för vattenvårdsarbete.

Trots att mycket gjorts och görs för att förbättra tillståndet i sjöarna finns det fortfarande mycket att göra. Nästan alla sjöar i Täby har för höga närsalthalter, framför allt fosfor, vilket leder till övergödning med bl a algbloomningar och dåligt siktdjup som följd. De vatten i Täby som omfattas av klassningen enligt EU:s vattendirektiv är Vallentunasjön och Ullnasjön (sjöar större än 1 km²) samt Stora Värtan, Ullnabäcken och Hagbyån. Enligt direktivet ska dessa vatten uppnå God status 2015. I det remissförslag som vattenmyndigheten tagit fram bedöms

samtliga ha God kemisk status. På grund av övergödning klarar däremot ännu ingen miljö kvalitetsnormen God ekologisk status. Av tekniska och ekonomiska skäl har myndigheten inte bedömt det rimligt att klara normen för ekologisk status redan 2015 därför får samtliga vatten i Täby en tidsfrist till 2021 för att uppnå kraven. Eftersom inga av de klassade vattnen i Täby klarar miljö kvalitetsnormen för ekologisk status ska åtgärdsprogram för dessa upprättas. Täby arbetar redan nu aktivt med olika åtgärder, exempelvis restaurering av Vallentunasjön tillsammans med Vallentuna kommun. Målsättningen är där att uppnå ett siktdjup på 1 meter senast 2015.

Reningsanläggning för dagvatten Hästängen Gribbylund

Täby har havskontakt via Stora Värtan, dvs den inre delen av Stockholms skärgård. Denna närhet innebär möjligheter till bad, fiske, båtliv, skridskoåkning och promenader längs strandlinjen. Den direkta miljöbelastningen från Täby till Värtan är ett flertal dagvattenutsläpp. En större punktbelastning sker genom reningsverket vid Käppala på Lidingö dit Täby är anslutet. En annan belastning är de utsläpp som det rörliga friluftslivet för med sig genom båttrafik och småbåtshamnar.

Täby är medlem i Svealands kustvattenvårdsförbund som omfattar kustvattnet från Gävle till Nyköping. Förbundets huvudsakliga uppgift är att bedriva miljöövervakning och miljöinformation. Medlemmar är kommuner, länsstyrelser, landsting, företag och intresseorganisationer.

Kvaliteten på grundvattnet i Täby är mestadels god men det kan förekomma förhöjda halter av radon.

Luften och klimatpåverkan

Luftkvaliteten generellt kan sägas vara acceptabel i Täby, men partikelhalten kan bli ett problem längs hårt trafikerade vägar. Belastningen av föroreningar kommer huvudsakligen från utlandet och Stockholmsregionen. Lokalt kan dock biltrafiken och värmecentraler ge upphov till höga föroreningsbelastningar. Miljö kvalitetsnormen för partiklar överskrids inom 10-20 meter från E18 på sträckan söder om Viggbyholms trafikplats. Frånsett detta uppfylls

miljökvalitetsnormerna för luft i kommunen för såväl partiklar som övriga ämnen som omfattas av normerna.

Täby kommun är medlem i Stockholm och Uppsala läns Luftvårdsförbund. Kommunen bidrar varje år med underlag till databasen och får i gengäld god tillgång till aktuella mätningar, föroreningsberäkningar och trender.

Utsläppen av växthusgaser är ett av de mest allvarliga hoten för utvecklingen lokalt, regionalt och globalt. Vägtrafiken och energisektorn, framförallt uppvärmning av byggnader, är de största källorna till utsläpp av växthusgaser (d.v.s. störst klimatpåverkan) i Täby kommun. Statistiskt sett är utsläppen av fossilt koldioxid per invånare för Täbys del mycket låga 1,3 ton/år, eftersom kommunen saknar stora värmeverk och energikrävande industrier. Utsläppen per invånare i länet (som Täby energimässigt är en integrerad del av) är dock ca 4 ton (se tabell nedan). Som en ytterligare jämförelse låg Täby enligt SCB år 2004 på 244:e plats av landets då 289 kommuner när det gäller utsläpp av koldioxid per invånare (1:an står för störst utsläpp). Täbys utsläpp var då 1,5 % av den kommun som hade störst utsläpp per invånare.

Utsläpp av koldioxid (CO ₂)	Ton/år
Totalt utsläpp i länet	5 256 000
Totalt utsläpp i kommunen	131 000
Utsläpp från trafiken i kommunen	73 000
Utsläpp från energisektorn i kommunen	54 000
Utsläpp från arbetsmaskiner i kommunen	3 400
Utsläpp från sjöfart i kommunen	1 300

Utsläpp av fossil koldioxid i länet och i Täby enligt Stockholm och Uppsala läns Luftvårdsförbunds utsläppsdata för 2006

En prioriterad fråga i Täby är därför att bygga ut fjärrvärme och därmed ytterligare minska vår klimatpåverkan. En annan viktig planeringsinsats är att nya bostads- och arbetsplatsområden förläggs i bra kollektivtrafiklägen så att det är attraktivt att välja kollektivtrafik och cykel istället för bil. Energieffektivisering av kommunens egna fastigheter bör även genomföras och krav ställas på fossilfria fordon och transporter.

Natur

Täby har en till stora delar rik grönstruktur såväl inom tätorten som utanför. Här kan Täbyborna röra sig i trafiksäkra stråk genom parker och naturparker, längs med alléer, strandpromenader och gröna gång- och cykelstråk vidare ut i de större skogarna och kulturlandskapet. Genom kommunen går tre av Storstockholms gröna kilar: Rösjökilen, Angarnskilen och Bogesundskilen. Några avsnitt är svaga där bebyggelse och vägar nästan bryter av kilarna. Inte minst nu när Täby ska växa ytterligare är det viktigt att naturmiljöerna bevaras, utvecklas och förvaltas så att värdet, såväl för rekreation som för biologisk mångfald, bibehålls. Statusen är god inom detta område – kommunen har arbetat medvetet med grönplan, naturinventeringar mm och att halva Täby ska vara grönt har länge varit ett viktigt politiskt mål. I begreppet halva Täby grönt ingår skogar, jordbruksmark, insjöar, parker och naturparker. En viktig faktor är också kvalitén med tydliga och fungerande samband och spridningskorridorer mellan grönområdena. Grönplanen har i många sammanhang uppmärksammat även utanför kommunen och lyfts fram som ett bra planeringsunderlag.

Täby kommun äger, genom det kommunala fastighetsbolaget TFAB, så gott som all skog i kommunen. Urskog saknas och inslaget av död ved är litet. De äldsta bestånden är ca 100 – 130 år gamla. Områden med större naturvärden återfinns oftast i gamla skogsbetade marker och områden med gammal sumpskog samt mossmarker.

Täby kommuns odlingslandskap kännetecknas av låglänt åker och kuperade beteshagar med öppna eller lövklädda åkerholmar. På några platser finns välbetade björkhagar och anlagda grönytor. Täby är rikt på fornlämningar. På många ställen syns stensträngar, spår av forntida indelning av odlings- och betesmarker.

Våtmarkerna vid Mörtsjön – Käringsjön är värdefulla livsmiljöer för både växter och djur och utgör ett av kommunens två Natura 2000-områden. De betade torrbackarna vid Skålhamra kvighage och Prästgårdsmarkerna tillhör länets mest värdefulla hagmarker med ett antal hävdberoende och sällsynta växtarter. Även Prästgårdsmarkerna utgör ett Natura 2000-område. Kommunens enda fågelskyddsområde finns på ön Råholmen i Stora Värtan. Våtmarkerna i Täby innehåller många hotade eller hänsynskrävande växt- och djurarter t ex sumpviol vid Mörtsjön och dvärgbjörk på Fågelsångsmossen. Våtmarker kan också ofta fungera som reningsfilter för näringsutsläpp exempelvis från jordbruksmark eller för dagvatten från tätorter. Därför är det angeläget att bevara och även nyskapa/återställa våtmarksområden.

I Täby finns 24 nyckelbiotoper främst lokaliserade i ett stråk från Rönninge by-Skavlötens naturreservat och norrut mot Fågelsången, öster och sydöst om Gullsjön samt vid Mörtsjön – Käringsjön – Fjäturen.

Infrastruktur och teknisk försörjning

Trafik

Det statliga vägnätet inom kommunen är hårt belastat, framförallt E18 Norrtäljevägen, med köbildningar under högtrafiktid morgon och kväll. Även de kommunala vägarna är på vissa avsnitt hårt belastade beroende på den bebyggelse- och trafikutveckling som skett sedan stora delar av vägnätet byggdes. Kommunens kollektivtrafikförsörjning består dels av busstrafik,

lokalt och regionalt, dels av järnvägstrafik med tre linjedragningar mot Vallentuna/Kårsta, mot Österskär och mot Näsbypark.

Bullerskydd E18 Lahäll

Framför allt buller från trafiken på E18 men även från de större kommunala vägarna och från Roslagsbanan kan upplevas som störande, men i kommunen finns även relativt tysta områden, såsom markerna kring Mörtsjön och Käringsjön samt vid Skålhamra och längs Vallentunasjöns östra sida.

Längs de statliga vägarna och Roslagsbanan är det vägverket respektive SL som har ansvaret för bullerskyddande åtgärder. Täby har påbörjat ett arbete för att minska bullerstörningarna längs de kommunala vägarna. En kommunomfattande kartläggning av trafikbullret har genomförts som planeringsunderlag och medel har avsatts för bullerskyddsåtgärder 2009-13.

Ett sätt att minska biltrafiken är att underlätta för kollektivresande och cykel genom att bygga ut cykelbanor, cykelställ under tak vid stationer och hållplatser etc.

Energi

I jämförelse med andra större tätorter i Sverige är det i Täby förhållandevis få fastigheter i tätbebyggda områden som har tillgång till modern fjärrvärme, då uppemot hälften värms på annat sätt. Uppskattningsvis 7000 m³ fossil olja eldas årligen i pannor i Täby, utöver biologiskt baserad eldningsolja i större panncentraler. Förbränningen av fossilolja medför dels global påverkan på klimatet, dels utsläpp i närheten av bostäder och arbetsplatser. Energieffektivisering och utbyggnad av fjärrvärme är prioriterade frågor.

Avfall

Kommunen ansvarar för att samla in och ta hand om hushållsavfall både från hushåll och från verksamheter. Insamlingen sker med upphandlade entreprenörer och behandlingen upphandlas via Söderhalls Renhållningsverk AB, SÖRAB. År 2008 samlades 14 298 ton säck- och kärllavfall in i kommunen, vilket innebär 230 kilo per invånare. Det samlades även in 2 016 ton grovavfall, 539 ton trädgårdsavfall, 300 ton elavfall och miljöfarligt avfall. Förutom hushållsavfallet, som samlas in via entreprenör, lämnar hushållen avfall (förutom säck- och kärllsopor) till Hagby återvinningscentral, som ägs av SÖRAB. Avfallet som samlas

in av entreprenör lastas om på Hagby och huvuddelen transporteras sedan vidare till förbränning. Förpackningar lämnas till fem återvinningsstationer och 4 008 ton tidningar samlas in i ett fastighetsnära system.

Hantering av avfall kräver tillgängliga och anpassade utrymmen både i bostäder och på fastigheter. Idag finns problem med avfallshanteringen i områden och på fastigheter där bostäder ligger tätt eller där man förtätar. Tillgång till mark för gemensamma insamlings- och/eller uppsamlingsplatser är också svåra att tillgodose men måste lösas både i kommunen och gemensamt med andra kommuner, för att kommunen ska kunna erbjuda en hållbar och resurseffektiv hantering av avfallet för såväl invånare som verksamheter. Täby och SÖRAB studerar också möjligheten att använda avfallskvarnar i hushållen

Vatten och avlopp

Täbys dricksvatten kommer från Mälaren och renas och behandlas vid Görvälns vattenverk. Grundvattnet i Täby nyttjas till dricksvatten endast av ett mindre antal fastigheter som inte är anslutna till det kommunala dricksvattennätet. Varje kommuninnevånare förbrukar i snitt ca 160 liter vatten per dygn. Inom kommunen finns fyra reservvattentäkter som i en krissituation kan leverera ca 10 liter vatten per person och dygn under en kortare tid.

Spillvattnet leds till Käppalaverket på Lidingö. Dagvattnet leds till sjöarna och stora Värtan. Kraftiga vattenflöden kan skapa problem i ledningsnätet för dag- och spillvatten och i pumpstationerna. Belastningen på det befintliga nätet måste därför begränsas.

Täby har länge arbetat med att förbättra dagvattenhanteringen. Idag finns sjutton dagvattenanläggningar för fördröjning och rening av dagvattnet och fler anläggningar är planerade. Kommunen har också en policy för hantering av dagvatten, framtagen gemensamt för Oxundakommunerna.

Övriga miljö- och hälsorisker

Täby är en del av det svenska kemikaliesamhället. Antalet kemiska produkter som används i Sverige är stort och ökar ständigt. Hälsa- och miljöeffekterna är undersökta bara för en mindre del. De stora utsläppen sker inte i Täbys verksamheters produktion utan vid användning och kvittblivning av olika produkter. De lokala målen riktas därför mot produktval, användning och avfall.

Genom Skarpäng går en 220 kV kraftledning som till vissa delar ligger i närheten av skolor och bostäder. Denna kraftledning ska dock avvecklas. Svenska kraftnät utreder om en ny ledning, med 400 kV spänning ska placeras längre västerut i Hagbyområdet.

I Täby finns inga större områden med risk för plötsliga skred eller liknande. Mot bakgrund av att förändringar av klimatet kan medföra risker för stigande vattennivåer måste frågan om översvämningrisker för låglänta områden beaktas i planeringen.

Täby har normalriskmark i fråga om bedömning av radon, vilket gäller för 80 % av marken i Sverige. Detta innebär att all nybyggnation skall radonskyddas, d v s utföras på ett sådant sätt att markluft inte kan tränga in genom otätheter i konstruktionen.

Lokala miljömål för Täby

Inriktningsmål, effektmål och åtgärder

Mot bakgrund av miljösituationen i Täby har följande inriktningsmål, effektmål och åtgärder fastställts som mest prioriterade.

Inriktningsmål	Effektmål	Åtgärder
Begränsad klimatpåverkan	<ul style="list-style-type: none"> •Utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser i Täby ska följa de mål för minskningar och halter som anges i de regionala miljömålen. •Täby ska aktivt arbeta för att minska de klimatpåverkande utsläppen •Täbys energiförsörjning ska främja resurshushållning, förnyelsebara bränslen och minskad klimatpåverkan. 	<ul style="list-style-type: none"> •En handlingsplan ska tas fram hur de klimatpåverkande utsläppen kan minskas •Krav ska ställas på låga utsläpp av klimatgaser vid upphandling av entreprenader •Utbyggnad av fjärrvärme •Energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen i kommunal verksamhet •Planering av nybyggnad ska ske med god kollektivtrafikförsörjning och energiförsörjning med låg klimatpåverkan
God vattenmiljö	<ul style="list-style-type: none"> •Belastningen av näringsämnen och föroreningar till sjöar, kustvatten och vattendrag i Täby genom mänskliga aktiviteter ska minska. •Samtliga sjöar och vattendrag i kommunen ska ha god vattenstatus enligt EU:s vattendirektiv. •Grundvattnets kvalitet får inte försämrats genom mänskliga aktiviteter som markanvändning, tillförsel av föroreningar, klorider m.m. 	<ul style="list-style-type: none"> •Omhändertagande och rening av dagvatten •Åtgärdsplaner för god vattenstatus i sjöar och vattendrag ska upprättas •Grundvattentäkter ska skyddas
Halva Täby grönt	<ul style="list-style-type: none"> • Naturen ska förvaltas så att rekreativvärdena och den biologiska mångfalden gynnas 	<ul style="list-style-type: none"> •Grönkilssambanden ska bevaras och utvecklas. •Ekologiskt särskilt värdefull skogsmark (exempelvis nyckelbiotoper, Natura 2000) ska bevaras och skyddas. •Täbys skogar ska skötas utifrån rekreativa värden, biologisk mångfald och ekologiska spridnings-samband.

		<ul style="list-style-type: none"> •Täbys värdefulla ängs- och hagmarker ska bevaras och skötas så att natur- och kulturvärden bevaras. •Odlingslandskapets biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas. •Det öppna landskapet ska bevaras. •Kulturhistoriska värden såsom alléer, fornminnen, åkerholmar, torp o dyl ska vårdas.
<p>God bebyggd miljö</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Den bebyggda miljön ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö och medverka till en god regional och global miljö. •Den bebyggda miljön ska ge trevnad, trygghet och vara rik på positiva upplevelser. Utbudet av bostäder, arbetsplatser, service, kultur och friluftaktiviteter skall vara stort och varierande. •Täby ska byggas och förvaltas så att resurssnåla lösningar främjas. 	<ul style="list-style-type: none"> •Stor vikt skall läggas vid utformning av bebyggelsen. God arkitektur och omsorgsfull planering skall möjliggöra väl utformade privata, halvprivata och offentliga rum. •Det ska finnas tillgång till parker och natur på gångavstånd från bostaden, förskolan, skolan och arbetsplatsen. Större strövområden ska finnas i närheten. •Antal boende som är störda av trafikbuller ska minska. •De minst bullerstörda naturområdena ska värnas. •Resurshushållning ska stimuleras för att minska avfallets mängd. •Återvinning ska stimuleras. •Minst 50 % av hushållsavfallet ska materialåtervinnas och materialåtervinningen från verksamheter ska öka. •Brännbart avfall som inte återanvändas eller återvinnas ska användas som bränsle.

Genomförande och uppföljning

Täby kommuns miljöplan riktar sig i första hand till den kommunala organisationen. Syftet är att vägleda nämnder och deras verksamheter till ett systematiskt arbete för att säkra en fortsatt god miljö och hälsa för medborgarna och en resurseffektiv förvaltning. Planen gäller t o m 2010. En översyn av planen ska ske inför varje mandatperiod med start 2011-2014.

Miljöplanen är ett kommunövergripande styrdokument. Målen i planen är med andra ord styrande för kommunen som helhet och vägledande för den enskilda nämnden och styrelsen.

Nyttillkomna exploateringar, projekt, upphandlingar etc ska följa inriktningen i de redovisade målen i planen. För befintlig miljö och verksamhet prioriteras och väljs något eller några mål ut och tas upp successivt i verksamhetsplanen. För dessa mål ska konkreta delmål, åtgärder och ansvariga tas fram.

Alla kommunala verksamheter ska, med hänsyn till verksamhetens art och uppdrag, vidta sådana åtgärder som leder mot målen. Miljöplanen anger inte vilka konkreta aktiviteter som varje verksamhet ska genomföra. Kommunens nämnder och styrelser ska därför med utgångspunkt i egna analyser eller miljöutredningar klargöra sin egen miljöpåverkan och rådighet, vid behov fastställa egna effektmål samt sedan vidta åtgärder som syftar till att uppnå inriktnings- och effektmålen i planen.

Miljöarbetet ska ske inom ramen för nämndernas och styrelsernas ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning under ledning av Kommunstyrelsen. Någon särskild process för planering, genomförande eller uppföljning av miljöarbetet ska inte utvecklas.

Kommunstyrelsen ansvarar för en övergripande uppföljning genom ett antal nyckeltal eller andra fastställda uppföljningsmetoder kopplade till inriktnings- och effektmålen. Respektive nämnd och verksamhet ansvarar för uppföljning mot eventuella egna effektmål. I uppföljningsansvaret ingår att utveckla relevanta uppföljningsmått eller nyckeltal. Val av uppföljningsmått eller nyckeltal ska ske i samråd med kommunledningskontoret.